

Vatikano II suvažiavimas po 20 metų

(Atkelta iš 1 psl.)

nių sakramento metu kunigas patapa mirštanti ir tuo pačiu moko susirinkusius dėti savo rankas ant mirštančio, jį laikyti, priglausti, bučiuoti. Po mirties, šeima kviečiama sukurti maldas arba bent išrinkti tokias, kurios jautriau atspindėtų įvykio prasmę.

2. Iš pasikeitimų Bažnyčioje paliesiu vienuolių ir moterų klausimus, taipgi dinamišką gyvenimo supratimą. Vienuoliško gyvenimo formos prasmė, mano supratimu, yra vienuoliams savo pavyzdžiu būti maldos prasmės mokytojais. Vien jau savo buvimu užsidariusieji vienuoliai primena mums pasaulyje dirbantiems, kad ir mūsų pagrindinis ir galutinis tikslas yra garbinti ir pažinti Dievą. Mūsų malda — darbas maldos. Ir tai pasaulyje, ypač šeimos gyvenime, neišvengiama. Esame dažniau Mortos negu Marijos. Bet vienuoliai primena mums būsimą būvį danguje, kur nebedirbsime, bet garbinsime ir išsėsimės. (Šv. Augustino: *vacare et videre, amare et laudare*). Jų gyvenimo formos reikšmė taip pat rįsasi su visos bažnyčios tarpusavio santykiavimo, vieno kūno, samprata. Mes gyvieji meldžiamės už mirusius, kurie jau savo padėties pakeisti negali; o užsidarę vienuoliai meldžiasi už mus, dar galinčius savo kelius pasirinkti ir pakeisti.

Po Vatikano II įgijau stipresnį savo, kaip katalikės, identitetą. Kadangi būti kataliku, Kristaus pasekėju, reikšia ieškoti tiesos ir vengti kraštutinių, tai jokios užėinančios filosofijos bangos neturėtų paveikti to identiteto. Ilgus metus siautė „moterų išsilaisvinimo“ filosofija. Tuomet reikėjo priešpastatyti tiesą, kad niekad nesu buvusi vergė, esu įpėdinė su Kristumi. Bet taip pat negalima buvo nuneigti tikrovės, kad esi kasdien tampomas savo vidinių ydų, iš kurių kasdien iš naujo reikia išsilaisvinti. Taip pat reikia išsilaisvinti nuo noro būti kitų žmonių pavergėju. Bet didžiausias to identiteto nuopelnas, tai galimybė būti integrali asmenybė, kadangi viskas sukoncentruota į vieną taską — Kristų — kas veda į tikrą laisvės ir vertės pajutimą.

3. Į kur dabar turėtume savo gyvenimą kreipti? Į persunkimą tikinčiųjų gyvenimo Bažnyčios liturgijos ritmu, taip įvairių metų laikų, taip ir kasdieninio. Į Dievo vis stipresnį pajutimą kasdienėje — neišjungiant nei kūno, nei medžiagos, nei juslinės patirties iš tikėjimo.

Vincas Kolyčius (Torontas):

1. Vatikano II suvažiavimas buvo palaima ne tik Katalikų Bažnyčiai, bet ir visai krikščionijai ir visam pasauliui. Nuostabu, kaip Dievas pasirenka savo kelius ir planus bei žmones atnaujinti žemės veidą, „pakartoti pirmąsias Sekmines“, gydyti savo Kūną, kurį sudaro visi tikintieji. Kyla mintis, ar tas atsinaujinimas nebuvo „pavėluotas“. Juk iš tikrųjų Dievas nenori „sukristalizuoti“ savo žmonių, kuriuos jis atpirko, kokiam stikliniam narve. „Aš atėjau atnešti gyvenimo ir atnešti jo apšvietimą“ (Jn. 10:10). Tam atnaujinimui betgi Dievui reikia žmonių, kurie Jam būtų paklusnūs, kurie bendradarbiautų su Juo to „pilnesnio gyvenimo“ atnešime. Atrodo, kad tokių žmonių nėra daug. Dievui reikėjo ilgokai laukti Jono XXIII. Yra didelis klausimas, ar reformacija būtų įvykusi, jeigu Liuterio laikais popiežiumi būtų buvęs Jonas XXIII.

Aplamai, Vatikano II suvažiavimas buvo realus šv. Dvasios prasišvierimas į pasaulį ir ypač į Katalikų Bažnyčią, kuri buvo pradėjusi vis labiau ir labiau užsidaryti savo narve, dažnai visą savo energiją naudodama negyvy tradicijų išlaikymui. Jeigu kas nors dar nematytų konkretaus Dievo veikimo Vatikano II suvažiavime, tai toks žmogus, atrodo, nenori nieko matyti ir samoningai, ar ne, užsimerkia.

2. Gyvenimas pasikeitė drastiškai ir įvairiose srityse. Mano nuomone, svarbiausias dalykas įvyko, kad tikintieji pasijuto esą Bažnyčios dalis, Dievo tauta, tas pats Kristaus kūnas. Mes buvome tik pasyvūs stebėtojai, atrodė, kad

Bažnyčią sudaro tik kunigai ir vienuoliai, o mūsų vaidmuo būdavo tik „pray, pay and obey“.

Daug kas šiuo metu dar pastebi liturgijoje, Bažnyčios sampratoje ir kunigystėje daug netvarkos ir nepasitenkinimo. Tačiau tai nėra Vatikano II kaltė. Problema yra, kad pati Vatikano II dvasia nėra užtektinai perduota tikintiesiems. Daugelis kunigų to arba nenori arba nepajėgia. Pavyzdžiui, apeigų pakeitimų reikšmė niekad nebuvo išaiškinta žmonėms, kad juos reikšmingai paliestų. Vatikano II dokumentai buvo išversti į lietuvių kalbą ir prieinami visiems, tačiau retai, kur jie buvo nuodugniau nagrinėjami. Čia ir yra mūsų dalinė trągėdija (ar gal tingumas), kad neatkreipiame dėmesio į tą, ką turime.

Kai kada girdime, kad vienas kitas pasigenda lotynų kalbos, kuri, sako, sujungdavo visus katalikus, kuriame krašte jie bebūtų. Gaila, kad tik panašūs sentimentai tikinčiuosius jungia. Klausaisi žodžių, beveik nieko nesupranti ir gerai jautiesi. Argi čia yra gyvas tikėjimas? Ne lotynų kalba tikinčiuosius jungia, bet pats Jėzus Kristus ir Jo dvasia. Jeigu Jėzus nėra gyvas tikinčiojo širdyje, tai ne lotynų kalba, ne vitražai, ne uždegamos žvakutės prie statulų, neišlaikys mūsų tikėjimo ir nesujungs į vieną.

Keletas sričių, kur matosi Vatikano II pasekmės:

— Jėzus Kristus buvo iškeltas, kaip tikėjimo centras.

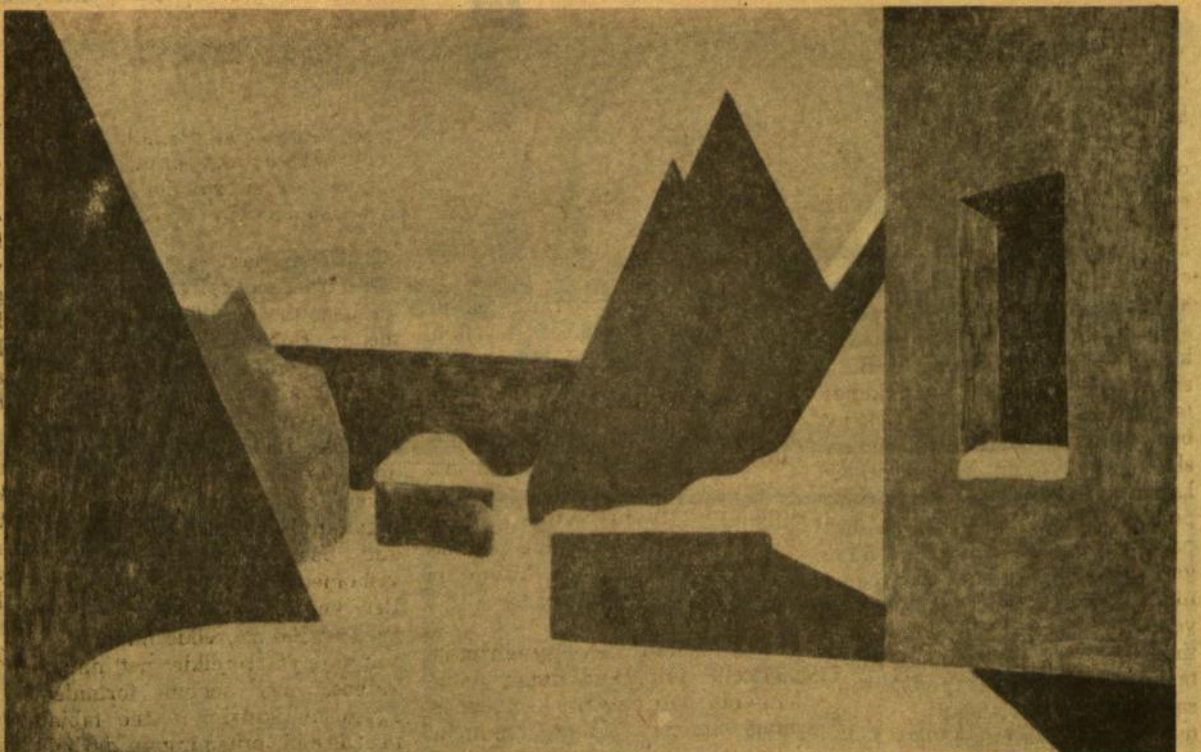
— Sakramentai tapo labiau „gyvais“ ir reikšmingais. Kai jų prasmė išaiškinama, jie matomi kaip tikri Dievo meilės ženklai, o ne kokios paprastos rutina. Atkreiptas dėmesys į Sakramentų sakramentą, kūdikiai daug kur krikštijami Mišių metu.

— Evangelizacija, mano nuomone, yra dar viena iš apleistų sričių. Geros žinios skelbimas reikalingas ne tik netikintiems, bet ir tiems, kurie save laiko krikščionimis tik dėl to, kad sekmadeniais išbūna pasivalandos bažnyčioje. Arkivyskupas Bernardas prieš keletą metų, dar gyvendamas Cincinnati, yra pasakęs, kad mūsų katalikų bažnyčiose yra 80 nuosimčių krikštytų pagonių, kuriems reikalinga evangelizacija.

Suvažiavimo dokumentai tebekalba mums gyvais klausimais. Reikia tik atkreipti į juos dėmesį. Ta atsakomybė tenka ir pasauliečiams, ir kunigams. Mes lietuviai ypač dar linkę manyti, kad visa iniciatyva turi ateiti iš kunigų. Vienur kitur jais nusiviliama. Girdėjau vieną kunigą kalbant kitiems kunigams: „Mus Jėzus pašaukė būti žmonių žvejais, o mes tapome akvariumo saugotojais“. Reikia daugiau dialogo tarp kunigų ir pasauliečių, ypač dvasinėje plotmėje. Mes galim vieni ki-

Sv. Onos bažnyčios Vilniuje pietinis fasadas.

Algimantas Svėgžda

Vilniaus senamiestis žiemą (1973)

biausiai tik tikinčiųjų tarpe, kurie yra priėmę Jėzų, kaip savo Viešpatį ir Išganytoją. Gal gražiausiai ekumenizmas reiškiasi charizmatiniame sąjūdyje, kur pagrindinis dėmesys skiriamas tam, kas mus jungia, o ne kas mus skiria.

— Lietuviškos šeimos yra križė. Mums būtų reikalinga atkreipti dėmesį į Amerikoje ir Kanadoje populiarų „Marriage Encounter“ sąjūdį, kuris yra dvasinė ir psichologinė priemonė šeimom austiprinti.

3. Žvelgiant į ateitį, mano nuomone, visos dėmesys turėtų būti atkreiptas į gyvą krikščionybę. Kad pažintume Jėzų, kad Jį išgyventume asmeniškai, kad gilintumės į Sv. Raštą. Kai Jėzus taps lietuvių tikinčiųjų gyvenimo centru, tada viskas kitkas iš lėto suklūs į savo vietas: ir sakramentai, ir liturginės apeigos, ir mūsų lietuviškos parapijos. Kai nėra asies, kuri būtų rato centre, tai blaškomės, ieškome įvairių priemonių parapijas išlaikyti, jaunimo religinius įsitikinimus puoselėti, ir dažnai niekas nepavyksta. Ko trūksta?

Suvažiavimo dokumentai tebekalba mums gyvais klausimais. Reikia tik atkreipti į juos dėmesį. Ta atsakomybė tenka ir pasauliečiams, ir kunigams. Mes lietuviai ypač dar linkę manyti, kad visa iniciatyva turi ateiti iš kunigų. Vienur kitur jais nusiviliama. Girdėjau vieną kunigą kalbant kitiems kunigams: „Mus Jėzus pašaukė būti žmonių žvejais, o mes tapome akvariumo saugotojais“. Reikia daugiau dialogo tarp kunigų ir pasauliečių, ypač dvasinėje plotmėje. Mes galim vieni ki-

tiems padėti, papildyti, melstis kartu.

Vatikano II suvažiavimas daug kam atvėrė akis, parodė, kad Dievo malonė veikia pasaulyje, kad Dievas nori mums siųsti savo šv. Dvasią ir Jos dovanas. Priklausio nuo mūsų atsiliepiamo. Galime pasirinkti gyvą tikėjimą, gyvą krikščionybę, ar tik pasitenkinti tuo, ką išmokome eidami prie pirmos komunijos.

Prof. dr. Arūnas Liulevičius (Max Planck Institut fuer Mathematik, Bonn):

1. Suvažiavimą norėčiau laikyti tiesiog eksperimentiniu Šventosios Dvasios veikimo įrodymu. Gal net svarbiau už pačius Suvažiavimo nutarimus buvo pats Suvažiavimo procesas — pirmiausia iš viso pasaulio suvažiavusiems vyskupsams, kurie pajuto, kad jų pačių spąstai yra labai svarbus įnašas (pavyzdžiui, JAV vyskupas ir sąžinės laisvės klausimas), bet ir visam pasauliui, kuris galėjo matyti, kad ir Katalikų Bažnyčioje sprendimai vyksta žmonėms besikalbant ir bandant nuomonių skirtumus kompromiso keliu suliginti. Manau, kad Suvažiavimas buvo naudingas ir tiems, kurie yra Bažnyčioje, ir tiems, kurie gal su kiek nepasitikėjimo į ją iš lauko žiūri. Gal čia ir nevisai rimtai skambės, bet dar ir dėl to gerai, kad Suvažiavimas įvyko, tai kad tuo metu kone kasdieną Geroji Žinia buvo pirmajam „New York Times“ puslapy.

2. Suvažiavimas buvo puiki proga kartu su susirinkusiais vyskupsais pagalvoti apie Bažny-

čią ir Jėzų Kristų. Vatikano II Suvažiavimo centre buvo teologai Rahner ir Murray, ir jų mintys aidėjo posėdžių salėje ir buvo spausdinamos dienraščiu puslapiuose. Suvažiavimo dėka susipažinome su Kueng, Metz, Haring, Schillebeeckx, Baum ir MacKenzie. Gal pati svarbiausia Suvažiavimo išdava ir yra, kad į Bažnyčią dabar žvelgiame teologo, ne teisininko akimis. Tas pačią Bažnyčią mums dar mažiau problema, nes keliaujančiai Bažnyčiai priklauso ir tas, kuriam Dievo veikla ryški ir artima, ir tas, kuris ieško pasislėpusio ir tylinčio Dievo. Ilgas pasekmės turės viešojo Bažnyčios maldos gyvenimo reforma — tai aišku desimtmėčius besitęsusio liturginio sąjūdžio vaisius. Kiek reforma yra išvykusi, galime matyti iš to, kad šiandien retas iš mūsų galime įsivaizduoti, kad vieša malda galėjo vykti nesuprantama kalba. Liturginis atsinaujinimas mūsų lietuvių tarpe dar turi ilgą kelią iki kelių — turėtume kviešti mūsų poetus talkon kurti maldų ir giesmių tekstus. Yra kartais liūdna būnant Vokietijoje atsiversti vokietų kę maldaknygę ir pamatyti, kad ten joje yra arti tūkstančio giesmių, iš kurių galima pasirinkti tikinčiųjų sekmadienio giedojimui. Tuo tarpu mūsų bažnyčiose labiausiai nelengva įvesdinti ir labai vykdomas naujas mišių giesmės — iš tos dalies ir todėl, kad nesame pakankamai atspausdinę ir paskleidę tas giesmyne. Nežiūrint to, tikrai jau ir dabar galime džiaugtis naujomis — viešos maldos galimybėmis, ne tik mūsų parapijose, bet ir stovyklų ir suvažiavimų proga. Pavyzdžiui, galia duoti Ateitininkų kongreso mišias (prieš metus Nekalto Prasiidėjimo parapijos bažnyčioje Chicagoje) — jos ne vienam buvo centriniu ir ilgiausiai išliekančiu kongreso pergyvenimu.

Po Suvažiavimo lengviau bendrauti su kitais krikščionimis ir ne vien dėl to, kad Suvažiavimo akcentuotas Šventasis Raštas yra mums bendras. Suvažiavimas parbrėžė vietinių bažnyčių patirties svarbą. Po Suvažiavimo katalikų veikla yra mažiau centralizuota, matoma daugiau vietinės iniciatyvos — tai turėtų palengvinti ir ryšius su vietinėmis krikščionių bendruomenėmis.

Gilų įspūdį paliko Suvažiavimo mintys apie krikščionį pasaulyje. Jei ilgą laikotarpį religinis gyvenimas buvo tapatinamas su vienuolio gyvenimu (ir tikintis pasaulietis turėjo bandyti irgi kuo vienuoliškiau gyventi), tai Suvažiavimas rimčiau pažvelgė į pasauliečio veiklą. Įtampa, aišku, pasilieka, nes pats keliaujantis Bažnyčios įvaizdis dar vis sunkiau derinamas su pasaulio statymu: sunku būt klajokliui mūriniuku, ar mūriniuku klajokliu. Pasaulis Suvažiavimo dokumentuose nebėra tik asarų klonis (geografiškai sakyti: yra ir kalnų ir lygumų); ir veikla pasaulyje (iš tiesų kitur ji neįmanoma) pristatoma kaip patraukli alternatyva atitraukimui, užsidarymui ar pasyvumui. Verčiant pažodžiui iš anglų kalbos: pasaulis yra, kur veikla yra. Šis Suvažiavimo dvasingumas yra tikrai sveikas priešnuodis tam „Tuščios žemiškos linksmybės, pilnos kaip tulžis kartybės“ dvasingumui. Tikėjimas, kuris neišstengs įjungti žemiškų linksmybių, bus priverttas labai savotiškai vertinti

(Nukelta į 3 psl.)

Nežinomas Lietuvos XVII a. tapytojas

Marija

... ir gyveno tarp mūsų

(Atkelta iš 1 psl.)

mo galbūt iš tikrųjų bijome — įsileidus Jį į gyvenimą, nežinia, ko Jis iš mūsų norės, ir gal būsimė verčiami pasikeisti. (Kaip kitaip, negu noru išlaikyti Dievą atitrauktą, galima išaiškinti, kodėl paskutinėj Mišių apeigų lietuviškoj redakcijoj iš Confiteor baigminio sakinio „Todėl prašau... jus, broliai ir seserys, melsti už mane Viešpatį mūsų Dievą“ buvo išmestas žodis „mūsų“? Nejauku, kad lietuviai pasirodome taip abejingi iš Senojo Testamento Bažnyčios perimtai Sendoros tarp Dievo ir jo tautos tikrovei ir kurti jos žodinei išraiškai liturgijoje nuo pat Bažnyčios pradžios.) Bet ar nėra viena iš šitaip palaikomo supratimo apie Dievo santykį su žmogum pasekmių, kad lietuviai kartais jaučiamės savotiškai kampininkai pasaulyje — ir Bažnyčioje (pvz. kai vyko Vatikano II suvažiavimas daugelis buvome įsitikinę, kad mūsų tie visi klausimai ne liečia) ir Vakarų kultūroje aplamai?

Tiesa, kad lietuviškoje pasaulėjautoje yra ir kita gija, kalbanti apie Dievo nuolatinį domėjimąsi mūsų gyvenimu ir jo palaimingą lydėjimą. Ji galbūt mus pasiekia dar iš prieškrikščioniškos mūsų tautos praeities, kaip užsimena Rimvydas Šilbajoris straipsnyje „Dievulis Vinco Krėvės kaime“ („Draugo“ kultūrinis

priedas, š.m. lapkričio mėn. 27 d.). Kazin, ar mūsų nebus vienintelė pasaulyje moderni kalba, visatos Viešpatį drįstanti vadinti „Dievulio“ vardu, ir tai daranti su meile ir pagarba? Ar tik nevertėtų šiuo reikšiniu giliau susidomėti ir iš jo pasidaryti išvadų?

Kalėdose ne tik Dievas nusileidžia pas žmogų. Kalėdos primena, ką yra visais amžiais liudijusi autentiškoji katalikų tradicija — kad žmogus yra „capax Dei“. Kalėdose žemė prima Dievą, žmogiška tikrovė prasiskleidžia ir prima Dievą — moteris maitina, vysto ir glaudžia kūdikį, šienas jį globia, jautis ir asilas savo kvapu jį šildo, piemenėliai galvotrukčiais bėga, kad jį pažintų, išminčiai klaidžiodami jo ieško. Mūsų kalba jį apgaubia šiltu, malonybiniu žodžiu „Dievulis“. Tas viskas tegali įvykti todėl, kad „Jis atėjo jo pas savuosius“. Jis ne tik yra mūsų Dievas, tą žinojo ir Senojo Testamento žydų tauta. Dabar mes žinome, kad Jis taip pat yra vienas iš mūsų, nes Jis „tapo kūnu ir gyveno tarp mūsų“. Mes Jį galim priimti, nes Dievui mes esame savi. Jeigu taip yra, kaip sako įsikūnijimo paslaptis, tai tada Jis yra toks Dievas, kuriuo galime viltis, ir visą mūsų pačių ir mūsų tautos gyvenimo trapumą, skriaudą, negalia, sielvartą ir lūkesčius galime Jam patikėti.

(a.l.)

Vatikano II suvažiavimas po 20 metų

(Atkelta iš 2 psl.)

skausmą ir kentėjimą.

3. Suvažiavimas buvo pats didysis pokalbis Bažnyčioje, ir savo dokumentuose nuolat iškelia pokalbio (dialogo) reikala. Mes savo tarpe turėtume kalbėtis ir savo visuomenėje sudaryti pokalbiams sąlygas. Pavyzdžiui, spaudoje mes galėtume vienas kitą išklausti ir suprasti. Būtų smagu, jei skaitytojai redakcijai laiškus rašytų ne vien iš pykčio, bet taip pat ir pasidžiaugtų tuo ką skaitė, skaitytą mintį praplėsti, ar ką nors naujo iš savo patyrimo pridėti. Iš Suvažiavimo galime pasimokyti, kad ir vieši įvykiai gali būti daugiau negu ceremoniniai. Taip pat matome, kad Suvažiavimo įvesti svarbūs pakeitimai buvo ne dienos reikalas, bet tam metais ruošiasi (pavyzdžiui, sąžinės laisvės klausimas, viešos maldos atnaujinimas). Dėl to ir mums reiktų išbandyti kuo įvairėsnės viešo gyvenimo formas, kad mūsų visuomenės gyvenimas nesustingtų tik ritualiniuose gestuose. Ir mūsų viešojo maldos turėtumė rūpintis naujomis maldomis ir giesmėmis, kad dabar turimos nesustingtų į formules.

Po Suvažiavimo vietinės bažnyčios yra labiau pasirususios dalyvauti savojo krašto gyvenime — štai JAV ir Vokietijos vyskupai randa progą pasisakyti karo ir net strategijos klausimais, Lenkijos vyskupai kalba apie ekonomiką ir teisingumą — abeji nori būti faktorium savo krašto viešajam gyvenime. Neturėtume nušėpti išgirde ir Lietuvos vyskupų balsą.

Mūsų pačių tarpe turėtume svarstyti apie ateities galimybes mūsų visuomeninėms institucijoms, mūsų tarpusavio ryšių tinklui. Ar mes įstengiamės visus pasiekti, ar visi sužino tas žinias, kurios visiems lietuviams svarbios? Mes turėtume vienas kitą informuoti apie tai, kas pasaulyje dedasi — ir tai gal net svarbiau teologijoje negu politikoje. Yra daug klausimų, kuriais mes rimčiau nesame savo tarpe pasikalbėję. Pavyzdžiui, visi sutinka, kad moterys ir Bažnyčioje ir mūsų tautinėje visuomenėje svarbios ir reikalingos, tad ar nebūtų laikas prisiimti joms ir atsakingesnes pareigas? Nėra kalbos, kad ir Bažnyčioje moterų įnašas turėtų būti didesnis. Šiuo klausimu pasaulyje daug svarstoma — apie tai ir mums svarbu būtų žinoti. Tie, kurie skaito, turėtų ir rašyti — mums trūksta informacijos. Vatikano II Suvažiavimas atvėrė gausybę galimybių — būtų tikrai gaila, jei jomis mes nepasinaudosime.

K.K.:

1. Vatikano II suvažiavimas buvo neišvengiama būtinybė, tai turbūt gerai, kad jis pagaliau įvyko. Galima tik suabejoti, ar įvyko per anksti, ar per vėlai. Man atrodo, kad geriau, jei jis būtų vykęs ir anksčiau ir vėliau. Žodžiu, ne taip iš sykiu, bet palaipsniui, per kokius 20-30 metų. Tada visi pasikeitimai būtų pajusti, kaip normalus tobulėjimas, o ne kaip revoliucija. Tuo atveju ir šokiruojančių traumų, ir neišsipildžiusių vilčių būtų mažiau buvę. Bet šiame revoliucijų amžiuje turbūt kitaip ir negalėjo įvykti.

2. Asmeninis gyvenimas pasikeitė taip, kad dabar daug lengviau būti pagoniu-kataliku ir daug sunkiau truputį tikinčiu kataliku.

Priklausymas Bažnyčiai, ypač išeivijos lietuvių tarpe, tam tikra prasme yra socialinis būtinumas. Tad dabar, kai bažnyčia jau nebėra toks siera — ugnim besitaškantis baubas ir kai ji nebe taip dažnai apsijuokia visuomeninėm, viduramžiais kvepiančiom kvailystėm, netikinciam žmogui (ypač jei jis savo netikėjimo nelaisk kokia nors idėjinė vertybė), pasidaro visai patogiu būti „geru parapičiu“. Dabar jis gali savo socialinį bendravimą su tautiečiais atlikti apie parapiją besiburiantčiame rate, beveik jau visai nebijodamas, kad jį iš sakyklos iškeiks, ar kad draugai išjuoks už susidėjimą su „tamsybininkais“.

Tuo tarpu tikintysis, kuris truputį apie tuos dalykus pagalvoja, jaučiasi Vatikano II apgautas. Pradžioje atrodė, kad ta penktadienių jautiena ir atsuktas altorius su lietuviškai skaitomomis Mišiom yra didelė dovana. Bet netrukus pamatė, kad šie karoliukai ne už dyką, kad už juos tenka sumokėti gyvenimo ramybę — nebeužtenka nedaryti to, kas uždrausta, bet reikia daryti tai, kas gera. O kas gera irgi niekas nepasako, pačiam tenka susirasti moralinių labirintų painiavoj. Idomu, ar koks sociologas suskaičiavo, kiek iš tokių pusiau tikinčių katalikų nepajėgė pakelti tos naujos, milžiniškos naštos ir palūžo?

Visuomeniniam ir kultūriniam mūsų gyvenime reikalai pasikeitė taip, kad dvasininkija ir katalikiskasis sparnas nebedirguoja dalykams visažinančių tiesos autoritetu ir yra labiau pakantūs skirtingų pažiūrų žmonėms bei jų darbams. Tačiau abejoju, ar tai vien Vatikano II pasėka.

Greičiausiai tai normali gyvenamojo krašto įtaka pamažu besikeičiančiai ir silpstančiai emigracinei visuomenei.

3. Turime seną (dar priešvatikaniinę) tradiciją kalbėti apie katalikų pasauliečių vaidmenį gyvenime ir Bažnyčioje. Šnekėdavom apie tai gerai ir dažnai net protinai. Bet iš tų šnekų ne kas išėjo, o kuo tolyn, tuo mažyn išėina. Katalikų įtaka (ir čia galvoju ne apie formalistinę, bet dvasinę) mūsų lietuviškam gyvenime labai netoli nulis. Niekas negincysim, kad pasaulietis „turi tarnauti visuomenei ir ją Dievui palenkiti“. Bet kaip? Apie tai ir reikėtų šnekėti. Bet čia reikia naujų, gerų sakytojų. Gal reikia net naujos kalbos, nes senom formulėm savęs neįtikinsim, o tuo labiau neuždegim prasmingam darbui.

Tėvas Antanas Saulaitis, S.J., (Chicago):

1. Gerai, kad įvyko. Ne tiek gerai, kad suvažiavimo teologinis ir pastoracinis šuolis tik per ilgesnį laiką pasiekė lietuvių ir lietuvių religinius veikėjus. Ta prasme dar ne visas Vatikanas II mums įvyko.

2. Mes, giliai tikinti tauta (kaip sakome), buvome priversti išorėje išversti daug dalykų lietuvių kalbon, o vidiniai pasverti, kurios mūsų religinės ir kultūrinės vertybės tikrai lietuviškos ir religinės, ne tik įsiseinėjusios.

Dažniau per kitataučius (vietinę spaudą ir bendruomenes) mus pasiekė atsinaujinimo dvasia (ar šv. Dvasia), ir dabar reiškiasi pasauliečių susirūpinimu ir didėjančia atsakomybe už religinį išeivijos gyvenimą (parapijos, parapijų metai, religinė spauda, vaikų religinis auklėjimas, tikybos mokymas, maldos ir šv. Rašto rateliai ir kt.).

3. Išeivijoje turime apie 700 lietuvių kunigų, vien tik Chicagoje 90. Tai didžiulis atsinaujinimo šaltinis ir pajėga, jeigu parapičiams ir pasauliečiams pasisektų įkvėpti gyvybės ir mūsų religines įstaigas ir veiksmus.

Kai būsime nebe sentimentalūs lietuviai, o sąmoningi lietuviai, sugebėsime savo tūkstantmetę ir sudėtingą, nepilnai ištirtą ir dar mažiau suprastą kultūrą išreikšti ar suderinti, įpinti į viešąją bažnytinį gyvenimą — liturgiją, mokymą, auklėjimą. Dabar tik praktikuojame Vakarų katalikų pamaldas vertimais, be Vatikano II didžiojo šuolio ir kultūrinimo,

kurį labai gerai supranta, pavyzdžiui, Indija (turi Eucharistines maldas savo kultūrine forma), Afrika ir kai kurie Pietų Amerikos kraštai. Tą sekantį žingsnį į lietuviškos tikinčiųjų bendruomenės gyvenimą galės žengti tie, kurie bus nepaprastai giliai įsiskęję lietuvių kultūros vertybėse ir apraiskose, giliau už grybus, berželius, gegutes.

O pats reikalingiausias, manau, ir teisčiausias žingsnis lietuviška prasme būtų mūsų istoriją, kultūros istoriją ir bažnytinę istoriją suprasti kaip dvasinę kelionę, tai yra, mūsų Senąjį Testamentą. Turėtume pasamdyti mąstytojus mums padėti suprasti, kaip Dievas šią tautą vedė ir veda.

Bažnyčios kova už teisingumą galėtų paliesti mūsų organizacinę, veikėjišką veiklą. Taip pat Vatikano II tolerancija ir pagarba kitoms tikyboms ir kultūroms gali paveikti mūsų toleranciją ir pagarbą savo pačių tautos vaikams.

(Bus daugiau)

Kazys Bradūnas

ŠVENTOJI NAKTIS

*Plazda žvaigždės virš Alpių, mėnesienoje spindi
Viršūnių ledynai šalti.
O tyla begalinė... Rodos, ausys vėl girdi —
Vilniaus bokštai suskambo arti.*

*Rodos, mano kalba vėl bažnyčios pragydo
Giesmėmis stebuklingai šviesiom...
Bet... suklydai, širdie — tik varpai Sant Egydo
Kelio žmones Bernelių mišiom.*

PAKELIUI

*Mus, kaip žolę, likimas išrovė,
Tiktai šaknys paliko tenai,
Kur prie upių piliakalnių stovi,
Kur sugriūt akies kelią žinai —
Po vargų amžinybės keliais
Ten klajant ramybė ateis...*

Stasys Jonauskas

SNIEGAS

*Išaušta be balso, tik žvaigždės nutoldamos spengia,
Ir girdžda po kojomis Grįžulo ratai,
Kai žėri viršūnės. Akis prisidenki —
Bus lengva ir širdžiai, ir protui.*

*Tupi ant medžių lyg paukštis, neišlėkęs žiemoti
Ir nebebijo vaikų — tegu sau šaukia —
Vis tiek nepakils nuo žemės, isikibę į knygą ar motiną,
O kas pašoka į viršų, tas ir palieka užaugęs.*

*Šviečia į saulę tarsi juoda žemėlė
Jo patvarus trapumas. Rūkšlėjasi dūmai.
O tirpsta tik mūsų metai, mūsų sumintas kelias.
Ir balta, kiek akys užmato, praėjus liūdnumui.*

Henrikas Radauskas

ŽIEMA IR VASARA

*Kaip buvo viskas šilta ir apskrita:
Dangus ir saulė, kriaušės ir vynuogės
Ir lengvo debesio pavėsy
Laukiančios meilės mergaitės krūtys.*

*Ruduo sutraiskė verkiančias vynuoges.
Žiema nubarstė kalkėmis lygumą,
Ir saulė, miręs rojus paukštis,
Akmeniu krenta pro mano langą.*

ADOMAS IR JIEVA MŪSŲ LAIKAIS

*Ima švisti pasaulis blogas,
Jam per veidą liejas aušra,
Triumfuojanti kaip teologas,
Kurs įrodė, kad Dievas yra.*

*Saulė eina per žalią pievą,
Jos auksinį žingsnį girdžiu,
Šiltas vėjas šukuoja Jieų
Po pražydusiu jėvos medžiu.*

*Spinduliai per bangas nuslysta,
Purpurinė šoka aušra,
Triumfuojanti kaip ateistas,
Kurs įrodė, kad Dievo nėra.*

*Drašios burės į ugnį skrenda,
Jų nakties tamsa nepavys.
O Adomas lipa į krantą
Ir pas Jieų neša žuvis.*

Jonas Čeponis

Senoji Vilniaus gotika (1970)

Marcelijus Martinaitis

*Todėl, kad naktis ir diena,
kad gyvas esu, kad šalna
baltina kaulus, todėl,
kad patekėjo žvaigždė,
voras kad eina tinklu,
kad saulėje šignakt tylu,
kad priglaudžia lūpas aušra
taip, kaip pasaulis yra.*

Judita Vaičiūnaitė

KOMPOZICIJA BE PAVADINIMO

M. K. Čiurlionio atminimui

*O degančios žvakės šviesa, atsispindinti vandeny,
o spingsinti dugno tamsoj
po šešėliuose skęstančiom eglėm
žvaigždė ant plonyčio stiebo
(tai šitaip erdvėj mes degėm),
kartok savo ugnį, kartok
(tai šitaip gilyn vadini) —
o skaidrūs fugos balsai, o gelmės, jų atgarsiams rastos...
Lietinga tėviškės žemė. Nuplaunančios tamsą Rasos.*

Antanas Jasmantas

SERKŠNO SODAI

*Pusnynėlis čia, ne kapas.
Tai nedūsauk! Baltutėliai
Serkšno sodai tokie trapūs.*

*Rytmetis. Visi čia miega.
Jei pravirktum, tuoj nubirtų
Tie maži stogeliai sniego.*

*Pusnynėlis čia, ne kapas.
Patylėkim! Serkšno sodai
Mūs atodūsiam per trapūs.*

TRYŠ KARALIAI

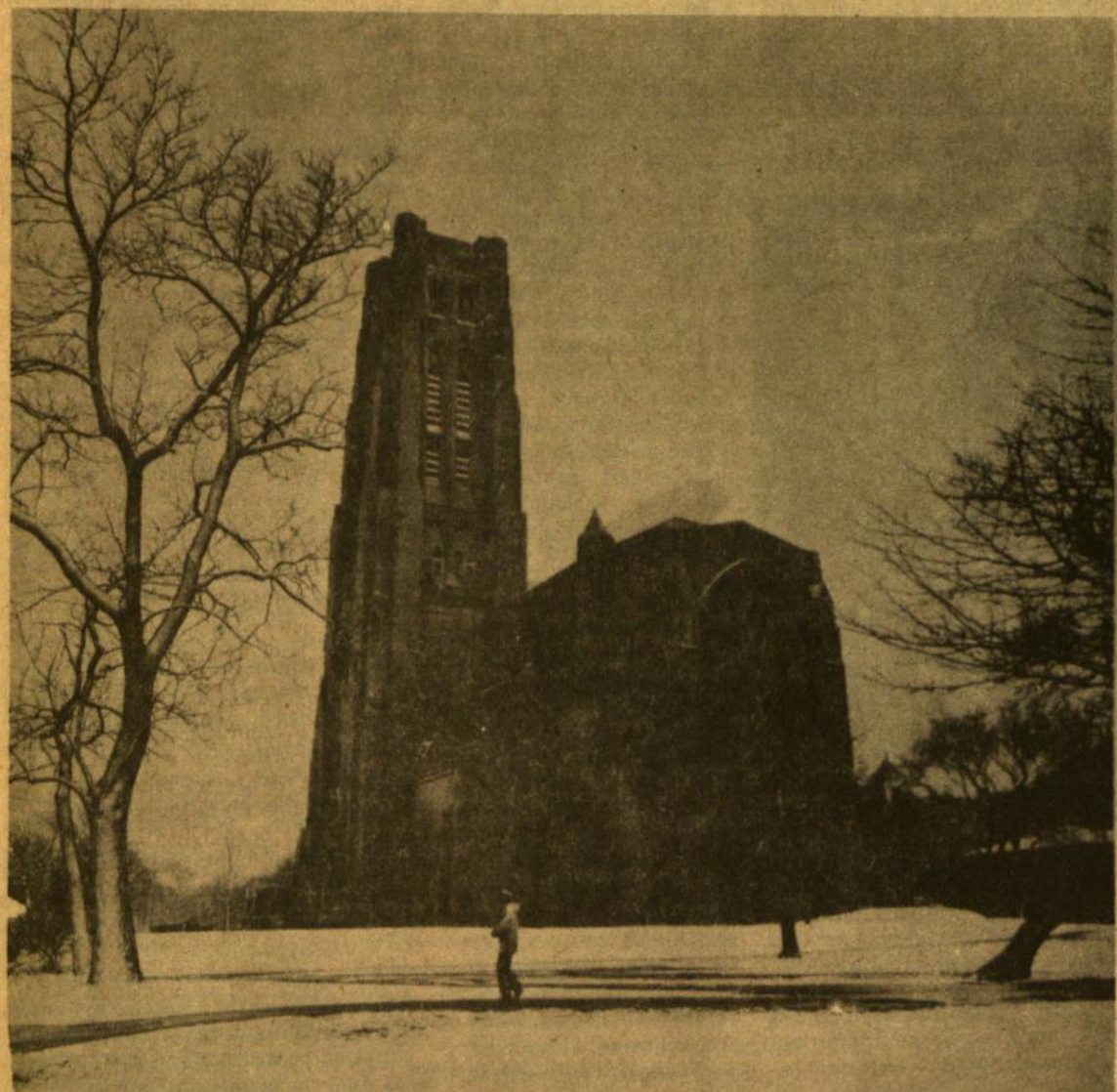
*Mūs nerimas Tavep keliauja
Sunkių keliu
Kaip tie ten tryš
Iš svetimų šalių.
Bet ar įsiai išdris
Kaip tie ten tryš
Suklypt ties tavo tvarteliu?*

*Ir tylūs, tylūs mes sustojom,
Ir mes, ir mes iš svetimų šalių.
Bet kai tik rytmečio šiaurys
Budėjimo mūs naktį nuvarys,
Vėl žengsime Tavep kaip tie ten tryš
Kitu, ak jau kitu keliu.*

Janina Degutytė

*Skambėkite, varpai,
iš nušerkšnijusių bokštų,
iš visų užkeiktų ežerų.
Baltai balandžiais neškite pasauliui
mano žemės vardą.
Neverk, duona, neteisiųjų valgoma.
Būk skalsi, broliškumo druska.
Nesislėpk, saule,
šviečianti kraujui ir laužui.*

*Jau kregždės lipdo lizdus,
jau plaukia javas
ir atbunda aušra
kaip raudonas atkeiktas varpas —
toj gelmėj,
iš kur ateina vasaros.*

Chicago naujoji gotika — University of Chicago Rockefeller Memorial Chapel, kur yra kalbėję Vatikano II suvažiavimo ryškiosios asmenybės, kaip Austrijos kardinolas Koenig, Brazilijos arkivyskupas Helder Camara, teologai tėvas Karl

Rahner, S.J. ir kun. Hans Kueng. Čia įteikti mokslo laipsniai nemažam skaičiui išeivijos lietuvių, o praeitais metais įvyko Bacho religinės muzikos rečitalis, atliktas Nijolės Ambrazaitytės.

LKMA suvažiavime, St. Petersburg Beach, 1982.XI.24–28.

Floridos saulės, nei jūros, nei Lietuvių Katalikų mokslo akademijos Židinio nuosirdumo neišsėmsi rėškučiomis. Šio Židinio parinktas suvažiavimui viešbutis savo vieta prie pat jūros ir patogiomis salėmis posėdžiams gerai derinosi su šeiminių rūpestingumu. Todėl ir suvažiavimo dalyviai iš karto jautėsi kaip giminės — vieni kitiems dalino šypsenas ir dėmesį. Be įvedamosios ir užbaigiamosios paskaitų bendruose posėdžiuose, programą sudarė 35 pranešimai, suskirstyti pagal specialybes į 13 sekcijų, posėdžiavusių po dvi ar tris tuo pačiu laiku. Pranešimų 17 buvo tiesioginėse lietuviškomis temomis, o likusieji, kaip psichologijos, medicinos, teologijos ir gamtos mokslų sekcijose, lietuvių bendras šių mokslų temas, kurios, žinoma, aktualios ir lietuviams, nes argi mums nerūpi senų žmonių psichologinių negalavimų priežastys arba būdai sveikatai palaikyti? Net ir matematikos sekcijoje iš trijų pranešimų vienas buvo apie kompiuterių panaudojimą lietuviškai veiklai. Ši pranešimą padarė Vėtros bendrovės New Yorke, kuri specializuojasi mažųjų kompiuterių pritaikyme pramonėje, steigėjas ir pirmininkas dr. L. Ulėnas. Jisai talkininkauja šioje srityje Religinei šaliai bei Informacijos centrui ir papasakojo suvažiavimui apie kompiuterių panaudojimo galimybes, apie su tuo susijusių techninių problemų sprendimo būdus ir apie šios modernios priemonės panaudojimo perspektyvas. Atrodo, kad jei mes neieškotume būdų ją panaudoti, būtume, gal, lygiai taip pat neapdairūs, kaip ir pasirinkę vieninkius vežimus vykti į savus suvažiavimus ir į pasimatymus su vyriausybės atstovais, užuot skridę lėktuvais. Šiam neapdairumui išvengti, reikia vizijos, ką mes galėtume pasiekti, pasinaudodami šia modernia priemone, o taip pat ir kuris panaudojimo būdas būtų pats našiausias. Gal galėtume, pavyzdžiui, ieškoti būdų, kaip sulėtinti lituanistinių mokyklų mažėjimą ir padidinti lietuviškos spaudos skaitytojų

Sociologijos sekcijoje: prof. dr. Antanas Musteikis (Buffalo, N.Y.) ir prof. dr. Liucija Baškauskaitė (Northridge, Calif.).

Nuotr. K. Trimako

Psichologijos sekcijos dalyviai klausosi dr. Aldonos Malcanaitės-Grišienės (Pittsburgh, Pa.) pranešimo.

Nuotr. K. Trimako

skaičių, jei žinotume specifines aplinkybes, tirpdančias ir mokyklas ir spauda. Tam reikia duomenų apie mokyklas, spaudą ir gyvenimą. Tačiau kurių? Tik sukaupus daug gyvenimo faktų ir juos išanalizavus, gal pavyktų rasti patikimą poslinkį, kuriuo rieda žemė su „net ir“. Tačiau kas šiame suvažiavime buvo labiausiai lietuviška? Ar fantastinis Čiurlionio menas, nagrinėtas dr. S. Goštauto, ar dr. A. Kulpos pateikta Vilniaus baroko analizė, ar inž. A. Rudžio ir p. J. Laučkos dviejų skir-

tingų Lietuvos konstitucijos aspektų nagrinėjimas? Viskas! Ir dar labiau lietuviška buvo visų paskaitininkų ir klausytojų dėmesys lietuviškomis problemoms, jų nuotaika, jų lietuviška kalba. Gražu buvo klausyti pranešimų, kuriuose pasitaikė tik vos vienas kitas tarptautinis ar angliškas terminas. Padėka visiems pranešėjams ir diskusijų dalyviams, turėjusiems kantrybės paieškoti lietuviškų terminų.

Šios akademijos pavadinime antrasis pažymins yra „katalikų“. Kuri čia šio žodžio prasmė? Kažin, ar šiuo kartu tai nebuvo sugebėjimas atskirti, ką galime pasverti, išmatuoti, išanalizuoti ir išaiškinti, ir kas yra tikėjimo

principai bei mūsų prigimties esmė, apie kurią galime rašyti filosofijos traktatus, bet kurios niekuomet nesudėsime į analizės svarstyklės, nes niekuomet neįstengsime pakelti savęs už ausų, kad galėtume atidžiai apžiūrėti principų uolą, į kurią remiasi mūsų buvimas.

Šis supratimas, kad Dievo didybės nepasvers laboratorijos precizinėmis svarstyklėmis, nei išmatuos šviesmečiai jo valios, gailestingumo ir kantrybės, buvo ypač ryškus teologijos ir filosofijos sekcijų pranešimuose. Žinoma, suvažiavimo atidarymas ir kiekvienos darbo dienos pradžia Mišių auka, koncelebruojama suvažiavime dalyvaujančių vieno iš vyskupų ir visų kunigų, tinkamai nuspalvindavo dalyvių nuotakas.

Trečiasis pavadinimo pažymins yra „mokslo“. Iš tikro, pranešimai buvo aukšto lygio, ir surinkta medžiaga, ir jos analizė ir stiliumi, ir išvadam. Dr. Baškauskaitės analizė, kaip Kalifornijoje įsikūrusių lietuvių savitumas trūpino amerikiečių dar prieš karo pabaigą sukurtas socialines ateivių integravimo teorijas, buvo gilus ir persunktas šviesiu optimizmu mūsų lietuviška ateitimi, kuri, anot prelegentės, galime užsitikrinti, įjungdami į savo eiles kiekvieną, kuris ieško savo tapatybės lietuviškoj kultūroje ir praeity, ir vengdami užsidaryti siaurai supratame gėtinio pobūdžio etniškume.

Šviesiu optimizmu pagrįsta analizė buvo panaudota ir dr. A. Malcanaitis — Grišienės (psichologijos sekcijoje). Ji teigė, kad daugiausia senų žmonių intelektualinė ir socialinė depresija sukelia pažiūros į senatvės negales, netinkamas gyvenimo tvarkymas šių pažiūrų įtakoje, o dažnai ir per didelės pasitikėjimas įvairiais vaistais. Jos mintys, kaip suderinti gyvenimo pasikeitimus, dažnai surišti su liūdesiu, dėl prarastų socialinių ryšių, šeimos narių, draugų ir aktyvumo, ir kaip šio gedulo pergyvenimą integruoti į savo ateities mozaiką, buvo labai įdomios ir pranešimo gale užskleistas patarimu, dėkoti Dievui už kiekvieną dovanojamą mumis dieną ir vakarą su padėka ją gražinti davejui, kaip evangelijos talentą: su palūkanomis, t. y. persunkta pareigos pajautimu ir žmogiškais pergyvenimais.

Be abejonės, visų pranešimų labiausiai lietuviški buvo lietuviškos minties ir žodžio analizės. Literatūros sekcijos pranešimai buvo puikūs savo įžvalgumu ir stiliumi. Prof. Ciplijauskaitė nagrinėjo, kaip kai kurie Lietuvos poetai tėvynėje ir išeivijoje perėjo nuo puošnių ir žodinių metaforų, išdailintų gausiais būdvardžiais, į trumpus, esmę išsakančius žodžius, kurie nuteikia skaitytoją patį kurti vaizdus, užuot tik sekti poeto žvilgsnį į jo širdies ir minčių pasaulį. Žinoma, žodžių, kaip ir sjonukų ilgio mada keičiasi su laiku abiem kryptim.

Prof. Šilbajoris įžvalgiai analizavo A. Mackaus poezijos religinius įvaizdžius, pažvelgdamas anapus poeto metaforų į tiesos ir gyvenimo prasmės ilgesį. Bėklaušant jo pranešimo, rodėsi, kad poeto eilės panašios į sonatinos gaidas, ir, jas skaitydamas, negali pajusti viso jų skambėjimo, kol jos neatgyja smuikininko stryke. Šiuo kartu toks strykas buvo prelegento paskaita, ir buvo malonu klausytis šios „muzikos“ skambėjimo.

Panašiai A. Liulevičienė pavadėjo klausytojus Lietuvos rašytojų Baltušio, Mikulinsko ir Kondroto romanų istorijos ir mitų labirintais ir parodė jų lietuvišką savitumą, kurio nenuplauna prievarta brukamo rusiško „internacionalizmo“ drumzlina srovė. Ji nati pateikė įžvalgą į šių rašytojų kūrinių meninę sandarą, peržengiančią betarpių tekstų prasmę, kurią suvokiame iš jų raštų tematikos, tik greitomis juos skaitydami.

Salia paskaitų, suvažiavimo dalyviai galėjo pasidžiaugti ir dviem puikiais koncertais. Pirmasis — pagrindinis — buvo visiems žinomų solistų A. Stempuzienės ir A. Brazio lietuviškos dainos ir operų arijos. Šiuo koncertu gėrėjosi ne tik suvažiavimo dalyviai, bet ir kiti vietos lietuviai, pripildę koncerto salę. Antruojū, smuiko, violončelės ir fortepijono koncertu prasidėjo suvažiavimo banketas. LKMA Floridos Židiniui priklaus

Giedrė Žumbakienė

„The woods are lovely, dark and deep“ (R. Frost)

Dail. Giedrė Žumbakienė Amerikos galerijose

Lietuvių publika neseniai turėjo progos pasigrožėti dailininkės Giedrės Žumbakienės kūryba M. K. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre, Chicagoje. Ši dailininkė individuali grafikos paroda tiek visuomenės, tiek spaudos buvo pabrėžtinai gerai vertinama.

Taip pat reikia pasidžiaugti, kad Giedrės Žumbakienės dailė šiuo metu jau yra matoma ir visos Amerikos dailės gyvenimo plėčiui. Štai keletas artimiausių įvykių ir datų.

Patekti Amerikoje į nacionalinės atrankos kolekciją kiekvienam čionykščiam dailininkui yra išskirtinės reikšmės pripažinimas. Į tokias nacionalines parodas ir kolekcijas jau kiek anksčiau iš mūsų iškilo yra patekęs grafikas Romas Viesulas. O dabar štai ir Amerikos nacionalinė dailė įrikiuojama ir Giedrė Žumbakienė. Jos darbai rodomi šeštojoje „National Print Exhibition“ parodoje Honolulu Academy of Arts Havajuose. Amerikos nacionalinė grafikos paroda ten vyks 1983 m.

nuo sausio 20 d. iki vasario 27 d.

Giedrė Žumbakienė randame ir Museum of Science and Industry parodoj, rengiamoj Chicagoje. Parodą ten surengė Chicago Society of Artists, Inc. Paroda vyksta nuo 1982 m. lapkričio 4 d. iki 1983 m. sausio 2 d. South Gallery, 57th St. ir Lake Shore Dr.

Žumbakienės darbai nuo š.m. lapkričio 6 d. iki gruodžio 4 d. buvo matomi ir Terrace Gallery National Juried Art Show, Columbia Greene Community College, Palenville, N.Y.

Dailininkė dalyvauja ir tarptautinėje Rockfordo bienalėje: Rockford International, Rockford College, Juried Print and Drawing Biennale, Rockford, Illinois.

Visa tai liudija, kad Giedrė Žumbakienė yra savo talentui ir savo kruopščiam darbiui rimtai pasišventusi dailininkė, kuriai užsiėmimas dailė nėra vien tik laisvalaikio pramoga, bet savo pašaukimo prasmingas įkūnijimas.

Dail. Giedrė Žumbakienė

NAUJI LEIDINIAI

• ATEITIS, 1982 m. nr. 7 Ateitininkų Federacijos leidžiamas katalikiškos - lietuviškos orientacijos mėnesinis žurnalas. Vyriausias redaktorius kun. dr. Kestutis Trimakas, 850 Des Plaines Ave., Apt. 409, Forest Park, IL 60130. Administruoja Juozas Polikaitis, 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, IL 60629. Prenumerata mėtam JAV ir Kanadoje — 15 dol.

Šiame numeryje daugiausia grožinės kūrybos — spausdinama Vlado Šlaito, Irenos Joerg, Nerimos Narutės eilėraščiai, o taip pat paties jaunimo kūrybiniai bandymai: Lino Palubinsko apsakymas „Susitikimas“ ir Loretos eilėraščiai. Išskirtinai numerį puošia ketvertas puslapių Jurgio Anyso fotografijų — žmonių, gamtos ir laivų.

Kun. Vytautas Bagdanavičius trumpame žodyje išryškina, kad krikščionybė nėra vienos krypties gatvė, ir aptaria ateitininkiską krikščionybę, kuriai būdinga drauge optimizmas ir gyvenimiškumas. Ateitininkija, pasak kun. Bagdanavičiaus, paskatino į krikščionybę žiūrėti, kaip į ateitį kuriančią jėgą.

Pagrindiniame numerio straipsnyje dr. Aldona Malcanaitė-Grišienė nagrinėja neigiamus reiškinius, kylančius iš vyro tradicinio vaidmens, kaip jis suprantamas mūsų gyvenamaj kultūroje ir nuo mažens įskiepijamas berniukuose. Vyrai žalojami, jų žmogiška asmenybė susiaurinama — jiems nevalia jausti baimę, rūpintis savo sveikata, būti švelniems, globoti vaikus, dalintis atsakomybe už būvį su žmona, su ja draugauti varguose ir džiaugsmuose. „Vyrai turi susigrąžinti savo gyvenimą sau, turi susikurti jį tokį, kad jų žmogiškosios savybės klestėtų ir kad jie pasijustų šio pasaulio ir visatos nariai.“

Atžalų skyriuje labai jauni ateitininkai, nebijodami kritiškai žvelgti, gyvai diskutuoja savosios sąjungos veiklą. Prisimenamas a.a. prof. Balys Paliokas. Platus veiklos skyrius ir vykusios Kreivos Šypsenos.

kilometrų. 1910 metais žemė perėjo per jos uodegą, ir nieko absoliučiai neatitiko. Pats metalis kometos imponantiškai atrodė žemės padangėje, bet astronomai pranašauja, kad 1986 metais ji nebus tokia didinga, nes jos pozicija padangėje bus netaip palanki stebėjimams.

Jau pastebėta Halley kometa

Garsioji Halley kometa, žadanti pasirodyti mums 1986 metais, jau pastebėta maždaug ten, kur jos buvo tikėtasi — apie 8 laipsnius į šiaurės vakarus nuo šviesios, ryškios žvaigždės Procyon Mažono Šuns žvaigždynė. Ją nufotografavo David C. Jewitt ir G. Edward Danielson 200 colių Hale teleskopu Mt. Palomaro observatorijoje Kalifornijoje š.m. spalio 16 d. Jie panaudojo labai jautrų elektroninį sensorių, nes kometa dar labai, labai silpnutė. Jos regėjimas ryškumas vos 24.2. Jos atstumas nuo saulės tuo metu buvo daugiau kaip 1.6 milijonų kilometrų.

Halley kometa yra garsiausia ir labiausiai stebėta iš visų kometų. Anglų astronomas Edmond Halley nustatė jos periodiškumą ir apskaičiavo orbitą 17 šimtmečio. Todėl jo vardu kometa ir pavadinta. I saulę grįžta kometa kas 76 metai. Yra identifikuoti visi jos grįžimai iki 87 m. prieš Kristų. Jos orbita labai ištęsta elipsė, cigaras. Artimiausias nuo saulės taškas, perihelis, yra tarp Merkurijaus ir Veneros, o tolimiausias, afelis, guli gerokai už Neptūno orbitos. Kometa branduolio masė, manoma, galinti būti apie 50 trilionų tonų. Perihelyje jos uodega didingai nusidriekia per 32 milijonus

Halley kometa 1910 metais.

so padėka už šį tikrai paminėtiną koncertą, tik pranešėjo pastabos koncerto pabaigai gal ir nebūtina čia paminėti.

LKMA Židinio rūpestingumo ir suvažiavimo nuotaikų įtakoje kaimie kurie suvažiavimo dalyviai patarė pagedavimą, kad akademijos suvažiavimai būtų dažnesni. Tas gal geriausiai apibūdina šio suvažiavimo pasisekimą.

Česlovas Masaitis

Lietuvių literatūros sekcijoje prof. dr. Rimvydas Šilbajoris (Ohio State University) skaito paskaitą apie Algimanto Mackaus kūrybą.

Nuotr. K. Trimako

Prof. dr. Birutė Ciplijauskaitė (University of Wisconsin) kalba apie trumpą poezijos žodį lietuvių literatūros sekcijoje.

Nuotr. K. Trimako

Teologijos sekcijos paskaitininkas kun. dr. Valdemaras Cukuras (Providence, R.I.).

Nuotr. K. Trimako

Teologijos sekcijoje kalba kun. Augustinas Rubikas (Memmingen, Vokietija).

Nuotr. K. Trimako